

SZTANDAR BIBLIJNY

1 Zwiastun Chrystusowego Królestwa

Święto Zbiorów

Nr 177

LISTOPAD 2002

ŚWIĘTO ZBIORÓW

„A póki ziemia trwać będzie, siew i żniwo, i zimno, i gorąco, i lato, i zima, i dzień, i noc, nie ustaną.”

1 Moj. 8: 22

PRZYJDŹ, wdzięczny ludu, przyjdź,
Pieśń o święcie żniwa wznies;
Nim nadejdą zimowe nawałnice,
Wszystko bezpiecznie zebrane,
Gdyż Bóg, nasz Stwórca,
Potrzeby nasze zaspokoił;
Przyjdź do świątyni Bożej, przyjdź,
Wznies o święcie plonów pieśń!

Boską rolę cały świat,
Plony przynoszą Jemu chwałę;
Pszenica i kłkol razem posiane,
Na radość lub smutek rosną;
Najpierw źdźbło, a potem kłos,
Później pełne ziarno się ukaże;
O, Panie Żniwa spraw,
Byśmy zdrowym i czystym ziarnem być mogli.

Bo Pan, nasz Bóg przyjdzie,
I święto żniwa urządzi;
Ze swego pola w ten dzień
Kamienie obrazy usunie wszelkie;
Na koniec aniołom swoim rozkaże,
By kłkol do ognia wrzucić,
Lecz kłosy dorodne zebrać
W spichlerzu swoim na wieki.

Zatem Panie, rychło przyjdź
Zakończ swoje żniwo;
Zgromadź Twój lud,
Wolny od smutku, od grzechu wolny;
Niech na zawsze oczyszczony,
Mieszka w Twoim spichlerzu;
Przyjdź, ze wszystkimi aniołami, przyjdź,
Wzbudź chwalebny żniwa plon!

– G.J. Elvey, 1816-1893

TEN STARY HYMN DZIĘKCZYNIENIA przywołuje na pamięć minione dni, kiedy dla ogromnej większości ludzi świat poruszał się w równomiernym tempie, a umiarkowanie spokojny tryb życia wydawał się niezmienny. Stały rolniczy cykl siewu i żniwa wpływał również na życie społeczności miejskich, które doświadczały tego samego zimna i gorąca, lata i zimy oraz cierpiały niedostatek lub obfitowały odpowiednio do plonów w kolejnych żniwach. Trudności znoszono ze stoickim spokojem, a przejawianie prostej wiary i czci podtrzymywało strukturę społeczeństwa.

„PODNIĘCIE SZTANDAR DO NARODÓW” – Izaj. 62:10

Spis Treści

Listopad 2002

Święto zbiorów – 122

Temat żniwa powtarza się w Piśmie Świętym. Dla przeszłych pokoleń zbiory były ważnym okresem w ich życiu. W tym artykule przywołujemy lekcje z przeszłości i teraźniejszości oraz oczekujemy na wielkie Żniwo przyszłości.

Żniwa Wieków – 128

W dziesiątej części naszej serii z Abakuka rozważymy trzy okresy żniw w Boskim Planie Wieków i zbadamy rezultaty każdego z nich.

Pytania Biblijne – 131

W jaki sposób „doskonała miłość” odpęda strach?
• Data Pamiętki Śmierci Naszego Pana

Sztandar Biblijny i Zwiastun Chrystusowego Królestwa (PL ISSN 1230-1086) Miesięcznik – Wydawany przez Świecki Ruch Misyjny „Epifania” w Nowym Dworze Mazowieckim. Redaktor: Bernard Hedman Chester Springs, Pa. 19425, USA, Redaktor odpowiedzialny w Polsce: Piotr Woźnicki, ul. Zdobywców Kosmosu 17, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki. Witryna internetowa: <http://epifania.pl>
Cena: pojedynczego numeru – 1,50 zł; prenumerata roczna (12 numerów) – 18 zł.

Jeszcze około sto lat temu łączność była ograniczona i zwykli mężczyźni i kobiety niewiele wiedzieli o wydarzeniach na świecie. Relacje w gazetach o odległych, naturalnych nieszczęściach oraz doniesienia o wojnach i konfliktach plemiennych cieszyły się chwilowym zainteresowaniem nielicznych.

Przecucie nadchodzących politycznych i społecznych wstrząsów oraz potęgujące się przyływy wzburzenia poprzedzające nadejście zmian, były rozpoznawane przez niektórych, lecz nie cieszyły się jeszcze powszechnym zainteresowaniem i niezbyt zdołały zakłócić ogólną aprobatę życia lub budziły uczucia nieokreślonej niechęci przed aktywnym działaniem w celu zakwestionowania ówczesnego stanu rzeczy. Chrześcijańscy wierni nadal chętnie śpiewali:

Bogatego w swoim zamku,
Ubogiego w swej bramie,
Bóg postawił wysoko lub nisko,
I wyznaczył ich stan.

- C.F. Alexander, 1818-95

Kiedy w 1914 roku wiatry wojny zostały uwolnione, świat się zmienił. Zarówno bogaci jak i biedni zostali wciągnięci w wielką pożogę i wielu rozpoznało, że bezprzykładny czas ucisku, który był przepowiadany przez proroka Daniela i naszego Pana Jezusa, rozpoczął się na świecie (Dan. 12:1-4; Mat. 24:21).

Posługując się wyrażeniami właściwymi dla procesu żniwnego, oracz zajął miejsce żeńcy (Amosa 9:13). Ziemia została przewrócona. Oracz ucisku wyżłobił głębokie bruzdy w porządku świata, który na zewnątrz wydawał się dość ustabilizowany i trwały, lecz wewnątrz zawierał nasiona niezadowolenia, które wkrótce wykiełkowały i rozmnożyły się – żniwo gorzkości, które spowodowało, że naród powstał przeciw narodowi, a królestwo przeciwko królestwu, a że rozmnożyła się nieprawość, miłość wielu oziębła (Mat. 24:7,12).

Literalne i symboliczne żniwa

Jezus przy wielu okazjach wyrażał się w formie przypowieści o gromadzeniu do królestwa tych, którzy poszukują prawdy. On uważał wierny lud Boży izraelski za dojrzałe ziarna, posyłając do nich najpierw 12 Apostołów, a później 70 uczniów jako pracowników dzieła żęcia (Mat. 9:37,38; 10:1,2; Łuk.10:1,2; Jana 4:35-38).

Ten symbolizm był oczywisty dla chętnych uczniów, przyzwyczajonych do cyklu pór roku, w kraju gdzie dominowało rolnictwo.

Oranie rozpoczynało się w czasie pierwszych deszczy w miesiącu Tiszri czyli Etanim (wrzesień/październik), a po nim następował siew różnych roślin w miesiącu Kislew (listopad/grudzień), kiedy padały zimowe deszcze. Len zbierano w miesiącu Abib czyli Nisan (marzec/kwiecień), a żniwo jęczmienne rozpoczynało się w miesiącu Abib i kończyło miesiąc później. Miesiące Siwan i Tammuz (maj – lipiec) niosły ze sobą suszę i wtedy odbywało się żęcie pszenicy, a w miesiącu Ab i Elul (lipiec – wrzesień) następowały zbiory winogron, daktyli i fig.

Niektóre z żydowskich świąt religijnych odzwierciedlały kolejne etapy roku rolniczego. Wieczorem 14-go dnia miesiąca Nisan (Abib) Izrael obchodził Święto Przejścia. 15-go był sabbat, który wyznaczał początek siedmiodniowego Święta Przaśników. 16-go Nisan kapłan obracał przed Panem snop z pierwszych plonów żniwa (3 Moj. 23:5-12). To zapowiadało zmartwychwstanie Pana Jezusa Chrystusa trzeciego dnia po ukrzyżowaniu – który był „pierwiastkiem tych, którzy zasnęli” (1 Kor. 15:20).

Święto Tygodni, Pięćdziesiątnica, była obchodzona 50-go dnia po ofiarowaniu pierwszego dojrzałego snopa. Dwa bochenki obracania upie-

ŻNIWO ŻYDOWSKIE

czone z dorodnej mąki, ofiarowane Panu, były oznaką pełniejszego zbioru ziarna, lecz także zostały nazwane „pierwiastkami” (3 Moj. 23:15-17). Duchowe wypełnienie tego święta można dostrzec w wydarzeniach Dnia Pięćdziesiątnicy, zapisanych w 2 rozdziale Dziejów Apostolskich, kiedy pierwsze dojrzałe ziarna zebrane z narodu żydowskiego, „pierwiastki stworzenia jego” (Jak. 1:18) otrzymały namaszczenie duchem świętym, a fundamenty Kościoła Chrystusowego zostały położone.

Święto Namiotów było ósmiodniowym świętem żniwnym, podczas którego ludzie mieszkali w tymczasowych „namiotach” zbudowanych z gałęzi drzew i liści. Nazwane również „świętem zbiorów” było obchodzone w siódmym miesiącu, Tiszri, kiedy żęcie zostało zakończone. Zasadniczo było to święto rolnicze, lecz miało także związek z historią, będąc upamiętnieniem wędrówki przez pustynię, kiedy lud mieszkał w namiotach (3 Moj. 23:33-43). Jako kulminacyjne święto roku, następujące po uroczystych ofiarach Dnia Pojednania, Święto Namiotów było najbardziej radosnym wydarzeniem wskazującym na przyszłą radość świata, kiedy wielki Boski cel zostanie spełniony – „aby w rozrządzeniu zupełności czasów w jedno zgromadził wszystkie rzeczy w Chrystusie, i te, które są na niebiesiach, i te, które są na ziemi” (Efez. 1:10).

Można wyciągnąć wniosek, że nawet w czasie pierwszego adwentu naszego Pana przywrócenie systemu praw izraelskiego roku kościelnego, choć przestrzegane niedoskonale, zapewniało narodowi pewną miarę stabilności, mimo ich poddaństwa następnemu obcemu mocarstwu. Lecz ich spokój wkrótce miał być zrujnowany.

Po prorocztwie Jezusa dotyczącym czasu wielkiego ucisku pod koniec wieku, następuje przygnębiające potępienie narodu izraelskiego przez Niego: „Oto wam dom wasz pusty zostanie. ... nie ujrzycie mię od tego czasu, aż rzecze: Błogosławiony, który idzie w imieniu Pańskim” (Mat. 23:38,39).

Świadomi tego, że byli włączeni w dzieło żniwa wśród ludzi i przypominając sobie, że Mistrz mówił o przyszłym żniwie przy końcu świata (*aion* – wieku), którego polem miał być cały świat, uczniowie naturalnie pragnęli wiedzieć więcej. „Kiedy się to stanie, i co za znak przyjścia twego?” (*parousia* – obecności) (Mat. 24:3).

Odpowiedź naszego Pana odnosi się proroczdo do wydarzeń całej chrześcijańskiej ery, a Jego słowa w wersach 15-22 mają podwójne zastosowanie, literalne do końca Wieku Żydowskiego i symboliczne do końca Wieku Ewangelii. Do roku 70

PLONY GM

Wobec spodziewanego wzrostu populacji do 9 000 000 000 w ciągu 50 lat, wyżywienie świata wydaje się być zadaniem przewyższającym możliwości. Technologia GM (Genetycznej Modyfikacji) wzbudziła nadzieję w krajach rozwijających się i wielu naukowców w Afryce uważa plony GM jako jedyny sposób, by uniknąć masowego głodu na kontynencie, ponieważ ta technologia może pokaźnie zwiększyć plony. Naukowcy z południowej Afryki użyli nawet genetycznej modyfikacji, aby wprowadzić szczepionkę przeciw cholerze do bananów, ponieważ ta choroba jest specyficzna dla tamtego regionu.

Lecz nadal istnieją pewne bariery utrudniające uprawę roślin GM na szeroką skalę. Sektor prywatny nie jest chętny by inwestować w produkty GM, na których skorzystałyby kraje rozwijające się, ponieważ ściśle przestrzeganie pewnych norm jest kosztowne. Ponadto, w przypadku zwykłego siewu, nasiona są przechowywane od żniw do następnego roku, lecz niektóre przedsiębiorstwa biotechnologiczne w pogoni za maksymalizacją dochodów z inwestycji, stosują restrykcyjne praktyki zmuszając farmerów do kupowania nowych nasion każdego roku, nakładając limity na dobroczynne możliwości nowej technologii.

Czy spożywanie żywności GM jest bezpieczne?

Jak dotąd nie ma żadnej pozytywnej odpowiedzi. Działacze, którzy są zdecydowanie przeciwni genetycznej modyfikacji w każdej formie, rozsiewają poważne wątpliwości co do jej wartości i bezpieczeństwa wśród społeczeństw zachodniego świata. W wyniku tego konsumenci bojkotują żywność GM i zmuszają producentów do usuwania jej ze swoich produktów. Te obawy dotarły do Trzeciego Świata i farmerzy organizują protesty, zakazując upraw roślin GM i odmawiając importu genetycznie zmienionych nasion.

Szczytowym punktem tych protestów było historyczne posiedzenie Organizacji Światowego Handlu w Seattle w 1999 roku, kiedy 100 000 demonstrantów zebrało się by stawić opór globalnemu zasięgowi korporacyjnej władzy, włączając w to komercyjne wykorzystywanie inżynierii genetycznej, które usiłuje osiągnąć zysk przez narzucanie niechętnemu światu plonów GM.

Jeruzalem, reprezentujące cały naród, zostało całkowicie zniszczone przez armię rzymskich najeźdźców. Po tym ci, którzy nie przyjęli swego Mesjasza, zostali rozproszeni po całym świecie, bezdomni, uciekinierzy, prześladowani, aż do czasu kiedy wypełnił się Boski cel zgromadzenia ludu dla Jego imienia przez wydawanie świadectwa światu wśród pogan.

ŻNIWO EWANGELII

Czas Wielkiego Ucisku przy końcu wieku jest zbyt widoczny by wymagał opisu. Pierwsza Wojna Światowa uwidoczniła wzajemnie zwalczające się narody, przewracające się trony i wielokrotnie burzoną równowagę sił. Nasz Pan ostrzegał, że „to wszystko jest początkiem boleści” (Mat. 24:8), a gorzkie doświadczenie ludzkości dowiodło prawdziwości tego proroctwa.

Ewangelia Królestwa jest głoszona na świadectwo na całym świecie, a uczniowie są gromadzeni ze wszystkich narodów (Mat. 24:14; 28:19). Plon z symbolicznych dojrzałych ziaren jest tu i ówdzie gromadzony, począwszy od Pięćdziesiątnicy w Jeruzalem, postępując przez cały Wiek Ewangelii, a ogromna większość jest gromadzona w żniwie kończącym dyspensację (patrz następny artykuł).

OBECNE WARUNKI

Nasz Pan mówił nie tylko o międzynarodowym konflikcie, lecz także o głodzie, zarazach i trzęsieniach ziemi (Mat. 24:7). Podczas gdy takie plagi zawsze dostarczają dowodu, że nie tylko ludzkość, lecz jej dom, ziemia, jest pod przekleństwem, ich szczególnie związek z czasem ucisku musi być znamienny. Bez wątplenia, skutki wielu nieszczęść dotyczących dzisiejszy świat są spotęgowane z powodu wciąż wzrastającego samolubstwa tych, którzy dzierżą stery władzy.

Kim oni są? Oni niekoniecznie są wybranymi – lub nie wybranymi – władcami, chociaż wielu z nich nie jest bez winy. Trudni do zidentyfikowania, niechętni by przyznać się do osobistej odpowiedzialności, ukrywają się w międzynarodowych korporacjach i wpływają na wewnętrzną i międzynarodową politykę oraz finanse. Ich działania mogą kierować ludzkim losem, a kwestie życia czy śmierci w dużej mierze są w ich mocy.

Równolegle z wielkim wzrostem wiedzy w naszych czasach, przepowiedzianym przez proroka Daniela (12:4), postępuje pozbawione skrupułów i nieuczciwe wykorzystywanie tej wiedzy. Tak więc wśród nieprawdopodobnej obfitości

W przypowieści o owcach i kozłach Jezus wskazał, w jaki sposób postępowanie każdego członka ludzkiej rodziny w stosunku do bliźnich będzie czynnikiem decydującym o jego wiecznym dziedzictwie.

plodów ziemi dostępnej dla uprzywilejowanych, inni, głodni i spragnieni, cierpią i umierają z braku zwykłego poczucia człowieczeństwa ze strony tych bezimiennych, których sumienia śpią i w których chrześcijańska miłość oziębła. Świat poza granicami chrześcijaństwa też nie jest bez winy w zaniebdywaniu potrzeb ubogich.

WYŻYWIENIE GŁODNYCH OBECNIE

Jest wiele powiązanych ze sobą elementów powodujących głód: czynniki ekonomiczne, prawa gruntowe i prawo własności, wykorzystanie ziemi w celach innych niż produkcja żywności, nacisk na eksport plonów, niewydajne metody uprawy ziemi, wojny i wysiedlenia ludności. Samo dostarczenie większej ilości żywności nie rozwiąże zasadniczych problemów i chociaż wyżywienie głodujących ludzi na ziemi wydaje się mieć altruistyczne pobudki, to istnieje ryzyko wywołania ciągłego uzależnienia. To przytłaczające ubóstwo musi być złagodzone.

Wsie tradycyjnie były samowystarczalne; mając różnorodną żywność były w stanie przetrwać okresy nieurodzaju. W czasach kolonialnych takie małe gospodarstwa zostały zniszczone, a ludzi zatrudniono przy produkcji towarów przeznaczonych głównie na eksport. Małe prywatne farmy zostały zastąpione przez wielkie plantacje, na których rosły plony jednego gatunku, a pracownicy byli zdani na łaskę nieprzewidywalnych zagranicznych rynków zbytu. Nawet po odzyskaniu niepodległości, ludzie w krajach rozwijających się nie mogli się uwolnić od systemu opartego na eksporcie i byli zależni od selektywnych upraw, wymagających dużych ilości nawozów i pestycydów, dostarczanych głównie przez zachodni, w dużej mierze chemiczny przemysł. Stabilność, którą kiedyś mieli, teraz została zburzona.

*Ci, których serca nie uległy
porywającym falom niewiary
ogarniającym świat, uważają, że
powinien być zarezerwowany
szczególny dzień, aby dać
świadectwo głębokiej
wdzięczności, która uznaje
zdumiewającą łaskę miłującego
Niebiańskiego Ojca.*

NAKARMIEŃ GŁODNYCH W KRÓLESTWIE BOŻYM

Pod sprawiedliwymi rządami Chrystusa takie warunki nie będą panować. „Gdy się sądy twoje odpowiadają na ziemi, sprawiedliwości się uczą obywatele okręgu ziemskiego” (Izaj. 26:9). Jezus podkreślił tę zasadę w przypowieści o owcach i kozłach wskazując, że postępowanie każdego członka ludzkiej rodziny w stosunku do bliźnich, będzie czynnikiem decydującym o jego wiecznym dziedzictwie. „Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego! Odziedziczcie królestwo wam zgotowane od założenia świata. Albowiem łaknąłem, a daliście mi jeść; pragnąłem, a daliście mi pić; byłem gościem, a przyjęliście mnie” (Mat. 25:34,35). Dostrzegamy tutaj praktyczne zastosowanie drugiego wielkiego przykazania: „Będiesz miłował bliźniego twego, jako samego siebie,” inaczej wyrażonego przez naszego Pana następująco: „Wszystko tedy, cobyście chcieli, aby wam ludzie czynili, tak i wy czyncie im” (Mat. 22:39; 7:12).

SKŁADANIE PODZIĘKOWAŃ

Coroczne święto (dosł. *święty dzień* w jęz. ang.) Dziękczynienia obchodzone w Stanach Zjednoczonych nie ma dokładnego odpowiednika w innych krajach, ponieważ jego początki wiążą się szczególnie z dziękczynieniem Purytanów z Nowej Anglii w czasach kolonialnych. Pomimo historii o ostrych konfrontacjach pomiędzy kolonistami a rdzenną ludnością, pokrzepiające na duchu jest uświadomienie sobie dobrze udokumentowanej życzliwości rdzennych amerykańskich Indian wobec nowych osadników, dowodzącej wrodzo-

nego usposobienia człowieka do życia w pokoju i praktykowania „złotej reguły” miłości, nawet w stosunku do obcych.

Odrzucając tradycyjne kościelne uroczystości podczas Świąt Narodzenia Pańskiego i Wielkanocy jako niebiblijne i czując odrazę do obchodzenia „Dni Świętych,” Purytanie przestrzegali tylko trzy rodzaje świąt religijnych: Dzień Pański w niedzielę, Dni Postu i Dni Dziękczynienia. Związek Ojców Pielgrzymów z obecnym świętem Dziękczynienia jest nieco złożony. Aż do XIX wieku nie ustalono regularnego Dnia Dziękczynienia, chociaż takie święte dni były ogłaszane co jakiś czas, aby złożyć szczególne podziękowania za łaskawą Boską opatrzność. Ten dzień nie jest już świętem wyłącznie religijnym. Obchodzony zarówno przez wierzących jak i niewierzących, tradycyjnie jest on czasem ucztowania i ponownych spotkań rodzinnych. Jednak świętowaniu towarzyszy myśl, że ta sposobność jest czasem wdzięczności za dary żniw i za błogosławieństwa mijającego roku.

Ci, których serca nie uległy porywającym falom niewiary ogarniającym świat, uważają, że powinien być zarezerwowany szczególny dzień, aby dać świadectwo głębokiej wdzięczności, która uznaje zdumiewającą łaskę miłującego Niebiańskiego Ojca. Jego miłosierdzie nie zawodzi, a codziennie zaopatrywanie nas przez Niego w naturalny i duchowy chleb życia, powinno uczynić wyrażanie podziękowań główną cechą naszych publicznych i osobistych modlitw.

INNA UROCZYŚĆ ŻNIWNA

W Wielkiej Brytanii nabożeństwo żniwne w jego współczesnej formie także nie ma długiej tradycji, datując się od 1843 roku, kiedy pastor małej, zaniedbanej kornwalijskiej parafii napisał do swej kongregacji:

Bracia, Bóg był dla nas bardzo miłosierny. On obficie napełnił nasze spichlerze i zadowolił naszych ubogich chlebem. On otworzył swoją dłoń i napełnił wszystko co żyje obfitością. Złóżmy ofiarę dziękczynienia wśród tych, którzy zachowują święty dzień. Zgromadźmy się razem w prezbiterium naszego kościoła ... i tam przyjmijmy w chlebie z nowego ziarna ten błogosławiony sakrament, który został poświęcony dla wzmocnienia i odświeżenia naszych dusz.

Zależność ludzi od dobrego żniwa nadała prawdziwe znaczenie ich reakcji i zwyczaj składania szczególnych podziękowań jesienią każdego

roku rozszerzał się na kolejne parafie, aż każdy kościół celebrował to święto. Snopy jęczmienia, owsa i pszenicy, produkty warzywne każdego rodzaju, owoce i kwiaty, jagody i zioła, często również pięć bochenków jęczmiennego chleba i dwie małe ryby, przyozdabiały każdy kościół i kaplicę wybranego przez nich dnia. Na głównym miejscu umieszczano specjalny żniwny bochen, zwykle formowany na kształt pszenicznego snopa, a jego kawałki rozdawano później ubogim członkom wspólnoty wraz z częścią przyniesionych płodów. Nie wyznaczono żadnej daty ani nie ustanowiono narodowego święta i dziękczynienie pozostało wyłącznie religijnym wydarzeniem.

Obecnie ono jest nadal obchodzone, być może z mniejszym naciskiem na naturalne ziemskie płody, a często z praktycznych względów wierni przynoszą produkty w puszkach i opakowaniach, które są później ofiarowane organizacjom niosącym pomoc głodnym i bezdomnym. Niektóre kościoły urządzają z tej okazji przyjęcia, zwykle proste w swej formie, których celem jest zbiórka funduszy na głodujących na świecie. Stare pieśni żniwne są nadal śpiewane i atmosfera radości jest obecna wszędzie tam, gdzie miłość Boża i duch wdzięczności panuje.

NIEWDZIĘCZNOŚĆ

Niewdzięczność jest jednym z najmniej wybaczalnych grzechów, lecz wszędzie jest demonstrowana. Bogaci i biedni, wykształceni i prości – wszyscy, ogólnie mówiąc, coraz bardziej okazują ducha niewdzięczności, nieżyczliwości i niezadowolonia, nawet w obliczu największych dobrodziejstw, jakich świat kiedykolwiek zaznał.

Wraz ze świtem Nowej Ery, tysiącletniego panowania Chrystusa, wydaje się, że Bóg rozsiewa swoje błogosławieństwa wszędzie, „otwierasz rękę swoją, a nasycasz wszystko, co żyje” – oprócz bun-

townicznych ludzi. Im więcej błogosławieństw przychodzi na ogół ludzi, tym więcej zdobywają inteligencji i wydaje się, że tym mniej uznają Fontannę życia, Źródło wszelkich łask. Wydaje się to paradoksalne, jednak jest prawdą, że czas tych niesłychanych błogosławieństw jest także dniem największej niewdzięczności i niezadowolonia.

PRZYJDŹ, WDZIĘCZNY LUDU, PRZYJDŹ

„Miłujcie nieprzyjaciół waszych, i czyńcie im dobrze ... i będziecie synami Najwyższego; albowiem On dobrotliwy jest przeciw niewdzięcznym i złym” (Łuk. 6:35). Bóg wie, że ogromna większość chętnie dojdzie do harmonii z warunkami Królestwa, kiedy Jego sprawiedliwe sądy będą się odbywać na ziemi i powie: „Oto Bóg nasz ten jest; oczekiwaliśmy Go ... weselić i radować się będziemy w zbawieniu Jego” (Izaj. 25:9; 26:9).

Chwała Bogu, że dzięki otrzymaniu prawdziwej wiedzy o Jego dobroci i zrozumienia dlaczego smutek i śmierć panowały tak długo, świat w czasach restytucji będzie gotowy do uznania Jego bezgranicznego miłosierdzia i lepiej przygotowany, by okazać Jemu dziękczynienie (Dz.Ap. 3:19-21). I jak lud Izraela w Wielkim Dniu Pojednania wołał i w podziwie padał na twarz, kiedy ukazała się im chwała Pana, tak rzesze ludzi podniosą swe głosy w płynącym z głębi serca uznaniu Dawcy wszelkiego dobra.

„Na całej ziemi wszyscy będą chwalić Pana! Jak szczęśliwe będą narody, śpiewając z radości, gdy Ty będziesz ich Królem i dasz prawdziwą sprawiedliwość swemu ludowi! Niech świat odda chwałę Bogu! Niech wszyscy ludzie na ziemi oddadzą Tobie dzięki. Ziemia wydała obfite żniwa. Bóg, nasz jedyny Bóg będzie nam błogosławił. I ludzie z najdalszych krain oddadzą Jemu cześć” (Ps. 67:3-7, *Żywa Biblia*, w BG wersety 4-8).

BS '02,121-126

ŻNIWA WIEKÓW

Część 10 naszego cyklu artykułów na temat Abakuka 2:2:

„Napisz widzenie, a napisz rzetelnie na tablicach, aby je prędko czytelnik przeczytał”.
Ten artykuł przedstawia Żniwa Wieków Żydowskiego, Ewangelii i Tysiąclecia.

DOWIEDZIELIŚMY SIĘ z naszego cyklu artykułów na podstawie prorocтва Abakuka, że Bóg ma wielki plan dotyczący zbawienia i wiecznych błogosławieństw dla dwóch głównych klas spośród ludzkości – Kościoła i świata, wybranych i niewybranych. Dowiedzieliśmy się również, że przy realizacji tego wielkiego dzieła, On wydzielił trzy wielkie dyspensacje lub wieki świata. Pierwsza dyspensacja rozpoczęła się wraz ze stworzeniem człowieka i zakończyła się potopem. Druga dyspensacja, która zaczęła się po potopie i nadal trwa, składa się z trzech Wieków – Patriarchów, Żydowskiego i Ewangelii. Trzecia dyspensacja rozpocznie się z końcem Wieku Ewangelii i będzie trwać wiecznie.

Pierwszy Wiek trzeciej dyspensacji zwany jest Tysiącleciem, a po nim nastąpi nieznana liczba Wieków. Każdy Wiek dyspensacji ma własne wyraźnie określone cele i warunki, w których Plan Boży się rozwija.

ŻNIWA NATURALNE I DUCHOWE

Wiele z tych Wieków – Żydowskiego, Ewangelii i Tysiąclecia – zawiera wyraźną i znamioną cechę, którą Pismo Święte określa jako *żniwo*. Jedną z definicji słownikowych określającą znaczenie słowa żniwo podaje, że jest to: „Dzieło lub proces zbierania plonów.” Inna brzmi następująco: „Czas lub pora takiego zbierania.” Te definicje dotyczące naturalnego żniwa pomogą nam w zrozumieniu czasu i dzieła wyższych, duchowych Żniw, o których mówi Biblia:

- Jak żniwa w naturze nie odbywają się na początku ani podczas trwania całego okresu wzrostu, ale przy jego końcu, tak samo Żniwa każdego z

Wieków Planu Bożego mają miejsce jedynie przy jego końcu.

- Czynność zbierania plonów nie trwa jedną chwilę, ale pewien okres – często całe tygodnie. Podobnie Żniwa Wieków zajmują proporcjonalnie długi okres, trwający w rzeczywistości wiele lat.

- Naturalne żniwa składają się z wielu procesów – żęcia, wiązania w snopy, suszenia, młócenia, przewiewania, przesiewania oraz składania do spichlerza. I tak samo w Żniwach Wieków występuje siedem procesów, które odpowiadają tym siedmiu procesom naturalnego żniwa. W naszym następującym studiowaniu rozważymy żniwa Wieków Żydowskiego, Ewangelii i Tysiąclecia.

ŻNIWO WIEKU ŻYDOWSKIEGO

W rolnictwie jest czas na sadzenie, wzrost i zbieranie plonów (Kaz. 3:1,2). Podczas Wieku Żydowskiego okres sadzenia i wzrostu zawierał się pomiędzy śmiercią Jakuba na wiosnę 1813 r. przed Chrystusem a początkiem służby Jezusa jesienią 29 r. n.e. W tej ilustracji naród żydowski mógł być przyrównany do pola pszenicznego. Nasienie, które było posadzone, przedstawiało Słowo Boże obejmujące nauki i zasady zawarte w księgach Starego Testamentu, dostępnych w tamtym czasie. Dojrzała pszenica to ten posłuszny, o którym Pismo Święte mówi jako o *prawdziwym Izraelicie*, w którym nie było zdrady (Jana 1:47). Natomiast plewy przedstawiały pozostałą część narodu żydowskiego.

Jak jest czas sadzenia i rozwoju, tak jest czas żniwa lub zbierania plonów. Ten czas dla Wieku Żydowskiego stanowił czterdziestoletni okres między jesienią 29 r. n.e. i jesienią 69 r. n.e. Przebiegało to w czasie, kiedy „prawdziwi Izraelici” byli żęci lub

zbierani z narodu żydowskiego i przyprowadzeni do Kościoła chrześcijańskiego, tworząc jego zaczątek.

Głównym Żniwiarzem w tym dziele był Pan Jezus – zarówno kiedy był w ciele, jak i po Jego wywyższeniu – a pod-żniwiarzami byli Apostołowie i inni współpracownicy. To dzieło żniwa pozyskanych dla Pana Izraelitów jest pokazane u Mat. 9:36-38, Jana 4:34-38 i Mat. 3:12.

Tym sierpem, którego używali żniwiarze, było Słowo Boże, a najważniejszym posłannictwem – Królestwo Boże.

Na wezwanie odpowiedzieli wierzący Izraelici, mający naturalne pokrewieństwo ze Słowem Prawdy. To dzieło rozpoczęło się przy chrzcie Jezusa na jesieni 29 r. (Jezus nie tylko był Głównym Żniwiarzem, ale z innego punktu widzenia był pierwszym, który został pozyskany jako dojrzałe ziarno pszeniczne w Izraelu.) Podczas 3½ roku, kiedy był w ciele, Jezus pozyskał ponad 500 ziaren pszenicy (1 Kor. 15:6). Jednakże w Dniu Pięćdziesiątnicy dzieło żniwa zostało rozszerzone na tysiące, które tego dnia zostały w Jerozolimie pozyskane dla Pana. Prześladowania tylko posłużyły do rozszerzenia i nasilenia się tego dzieła (Dz.Ap. 8:1-4).

Jezus zarządził, że od jesieni 36 roku Słowo mogło być również głoszone poganom. Kiedy żołnierze Krzyża wkroczyli do świata Greków i Rzymian, to najpierw wyszukali Żydów, a później zwrócili się do pogan z uwagi na to, że *zanim* nastąpiłoby posianie nasienia dla celów Żniwa Wieku Ewangelii, wpieryw miały być zżęte plony Wieku Żydowskiego. Dlatego do końca Żniwa Żydowskiego miała być zebrana cała dojrzała pszenica nie tylko w Palestynie, ale również we wszystkich okolicznych krajach.

Ale *żęcie* nie jest jedynym etapem pracy żniwa – jest jedynie pierwszym z siedmiu (wymienionych powyżej). I wszystkie, podobnie jak żęcie, mają swoje odpowiedniki w symbolicznym Żniwie przy końcu Wieku Żydowskiego. *Wiązanie* odpowiada gromadzeniu nawróconych Żydów w społeczności o podobnych wierzeniach; *suszenie* odpowiada ich rozwojowi w łasce, wiedzy i służbie; *mlócenie* jest odpowiednikiem próbowania w celu wzmocnienia ich charakterów; *przewiewanie* odpowiada oddzieleniu ich od osób postronnych; *przesiewanie* – ich odłączenie od niewiernych oraz częściowo niewiernych; i *składanie do spichlerza* odpowiada ich przeniesieniu do Kościoła Chrystusowego w Pięćdziesiątnicę i później. Te wszystkie procesy dokonały się w Żniwie Wieku Żydowskiego i spowodowały zebranie spośród

cielesnego Izraela wszystkich „prawdziwych Izraelitów” jako zaczątku duchowego Izraela – Kościoła Chrystusowego.

ŻNIWO WIEKU EWANGELII

Stosując ten sam opis dotyczący uprawy ziemi, jaki posłużył nam przy Wieku Żydowskim, odkrywamy że Wiek Ewangelii również ma swój czas przewidziany na sadzenie i rozwój symbolicznych plonów. Dla Wieku Ewangelii ten okres zawierał się między ofiarowaniem się Jezusa w Jordanie na wiosnę 29 roku, jako pierwszego ziarna pszenicy, a początkiem Drugiego Adwentu Jezusa na jesieni 1874 roku.

W tym przypadku Kościół Chrystusowy (składający się zarówno z symbolicznej pszenicy jak i kłokolu) mógł być przyrównany do pola pszenicznego. Nasienie, które zostało posadzone, przedstawia Słowo Boże, Stary i Nowy Testament. Dojrzałą pszenicą byłiby święci, zupełnie poświęceni i wierni chrześcijanie. A kłokol stanowiliby ci, którzy wyznają imię i nauki Chrystusa, ale których pragnienia serc były daleko od Pana i służenia Jemu.

Wiek Ewangelii także ma swoje Żniwo, okres trwający, podobnie jak Żniwo Wieku Żydowskiego, czterdzieści lat – od jesieni 1874 roku do jesieni 1914 roku. To był czas, w którym nastąpiło zebranie świętych. Jezus, tak jak podczas Żniwa Żydowskiego, był Głównym Żniwiarzem. W Żniwie Żydowskim naśladowcy Pana byli pod-żniwiarzami i tak samo Jego naśladowcy byli pod-żniwiarzami w Żniwie Ewangelii. Tak jak w Żniwie Żydowskim, tak samo w Żniwie Ewangelii Słowo Boże było sierpem, a najważniejszym posłannictwem było Królestwo Boże. Jak w Żniwie Żydowskim zebrana pszenica, „prawdziwi Izraelici”, odpowiedzieli na wezwanie i zostali przeniesieni do spichlerza Kościoła Chrześcijańskiego, tak i w Żniwie Ewangelii zebrana pszenica, święci, odpowiedziała i została zebrana w Królestwie Niebiańskim.

Procesy dzieła Żniwa przebiegały podobnie, jak w Żniwie Żydowskim, z tym wyjątkiem, że siódmy lub końcowy proces powodował ich przemianę z natury ziemskiej na niebiańską.

DZIEŁO ŻNIWA EWANGELII

Pozostając przy temacie rolnictwa, Jezus w przypowieści o siewcy przedstawia pracę Pana podczas Wieku Ewangelii, polegającą na pozyskiwaniu Jego ludu (Mat. 13:3-23). On rozwinął tę myśl w przypowieści o pszenicy i kłokolu, szczególnie podkreślając wsianie dwóch rodzajów nasion oraz wynikający stąd wzrost i żniwo (Mat. 13:24-30, 36-40). Podobne myśli Jezus przytacza pod innym

symbolem – sieci zarzuconych w morze, w które złapały się dobre i złe ryby, wybieranie tych pierwszych i zniszczenie pozostałych (Mat. 13:47-50).

Inne ustępy Pisma Świętego opisują to samo ogólne dzieło jako gromadzenie świętych (Ps. 50:5), gromadzenie Wybrańców z każdej z czterech stron symbolicznego nieba (Mat. 24:31) oraz jako żęćie ziemi przez Chrystusa, Niebiańskiego Żniwiarza (Obj. 14:14-16).

ŻNIWO WIEKU TYSIĄCLECIA

Biblia odwołuje się do czasu Żniwa Tysiąclecia jako „małego okresu” (Obj. 20:3). Do czasu nadejścia Żniwa Tysiąclecia, świat ludzkości zakończy swoją wędrówkę Gościńcem Świątobliwości i przejdzie zupełny proces restytucji z rąk Chrystusa i Kościoła (Izaj. 35:8-10). Ci, którzy podczas Tysiąclecia odmówią okazania posłuszeństwa zewnętrznym zarządzeniom Królestwa, będą unicestwieni. Klasa restytucyjna żyjąca w tym czasie będzie się składała z dwóch grup:

(1) z tych, którzy okazali zewnętrzne posłuszeństwo zarządzeniom Królestwa, a także rozwinęli doskonale charaktery, oraz

(2) z tych, którzy okazali zewnętrzne posłuszeństwo zarządzeniom Królestwa, ale zaniechali rozwoju doskonałych charakterów.

Być może najbardziej kompletny Biblijny opis tych dwóch klas przedstawionych w poprzednim akapicie można znaleźć w przypowieści Jezusa o

owcach i kozłach (Mat. 25:31-46). W wersetych 34-40 Jezus opisuje w jaki sposób klasa (1) stanie się symbolicznymi owcami – przez niesamolubną pomoc i czynienie dobra współbliźnim. W wersetych 41-46 On kontynuuje opis, podając w jaki sposób klasa (2) stanie się symbolicznymi kozłami – przez samolubne zaniechanie udzielania pomocy i czynienia dobra współbliźnim.

UWOLNIENIE SZATANA

Wiek Tysiąclecia w ogólności będzie okresem prób mającym na celu objawienie owiec, czyli tych, którzy są godni uzyskania życia wiecznego na ziemi. On również objawi kozły – tych, którzy nie są godni życia wiecznego – którzy w wyniku tego idą na zatracenie we wtórej śmierci. (Więcej informacji na temat wtórej śmierci znajduje się w naszym wrześnieowym numerze *Sztandaru Biblijnego*.)

Okres próbowania podczas Żniwa Tysiąclecia jest opisany w Obj. 20:7-9. Szatan, któremu podczas Wieku Tysiąclecia będzie zabronione kontaktowanie się z rodzajem ludzkim (Obj. 20:1-3), będzie miał pozwolenie na próbowanie odnowionej rodziny ludzkiej. Ta próba ujawni poziom posłuszeństwa każdego indywidualnie – czy jest ono tylko zewnętrzne, czy pochodzi z serca. Ci, którzy nie ugną się pod ciężarem tych srogich prób, będą zaproszeni do życia wiecznego, tej radości ich Pana.

BS '02, 127-129

(Ten cykl artykułów zostanie ukończony w wydaniu grudniowym.)

Ciekawostki . . .

Zapasowa pojemność tysięcy komputerów pomaga naukowcom w rozwiązaniu złożonego problemu, a rozwiązanie jednego z nich pomogłoby im pewnego dnia zwalczyć choroby. Zasada „korzystania z rozproszonego systemu komputerowego” polega na połączeniu mocy przetwarzania tysięcy komputerów znajdujących się w domach i biurach na całym świecie. Jeden komputer lub też mała grupa nawet bardzo mocnych komputerów potrzebowałyby całych lat pracy procesora na dokonanie analizy. Przeciętny pojedynczy komputer potrzebowałby całego dnia na stworzenie symulacji łączenia białka, trwającego *jedną nanosekundę*. Jednak gdyby zadanie zostało rozłożone na wiele tysięcy komputerów, czas który byłby przeznaczony na to zadanie uległby znacznemu skróceniu. Ta zasada ma zastosowanie we wszystkim, począwszy od sporządzania nowych leków aż do poszukiwania życia pozaziemskiego.

Niedawno sukcesem zakończył się projekt, przeprowadzany przez naukowców z Uniwersytetu w Stanfordzie w Stanach Zjednoczonych. Ten projekt dotyczy badania długich białek. Każda z długich cząsteczek białka powstaje w wyniku łączenia się aminokwasów w skomplikowane, trójwymiarowe kształty, określające ich rolę. Sądzi się, że „niewłaściwe połączenie” białek odgrywa rolę w wielu chorobach, takich jak choroba Alzheimera. Celem projektu jest naśladowanie tego procesu, który trwa jedynie kilka mikrosekund.

Projekt rozpoczął się dwa lata temu i do chwili obecnej pozyskał do pracy 200 000 właścicieli komputerów. Każdy z ochotników wyraził zgodę na przeładowanie do jego komputera oprogramowania do analizy, który zaczyna pracę automatycznie, kiedy komputer przestaje być aktywny, a gdy wyniki są skompletowane przesyła je do centralnego komputera. Grupa 30 000 komputerów była w stanie przeprowadzić 32 500 symulacji takich połączeń i zebrania danych w 700 mikrosekundowych odstępach pomiędzy nimi. Rezultaty tych symulacji zostały opublikowane w wersji online naukowego czasopisma *Natura*. – *The British Broadcasting Corporation*.

BS '02, 129

PYTANIA BIBLIJNE

PW 1 Jana 4:18 czytamy: „Niemaszcii bojaźni w miłości, ale miłość doskonała precz wyrzuci bojaźń; bo bojaźń ma udręczenie, a kto się boi, nie jest doskonały w miłości.” O jakim rodzaju bojaźni mówi ten werset i w jaki sposób doskonała miłość może ją wyrzucić?

OJedna z definicji umieszczonych w słownikach podaje, że „bojaźń jest to uczucie niepokoju i lęku spowodowane istnieniem lub groźbą niebezpieczeństwa.” Synonimem obawy jest *strach*, który może być zdefiniowany jako „silna bojaźń, szczególnie w przypadku czyjejś bezsilności wobec uniknięcia czegoś.”

Bojaźń, jedno z najbardziej powszechnych uczuć ludzkości, ma wiele różnych odmian, zarówno ogólnych, jak i ściśle określonych. Jest więc bojaźń niewiedzy, bólu, straty, niepowodzenia i, być może największa ze wszystkich, bojaźń śmierci. Niektóre obawy opierają się na faktach, inne są bezpodstawne, ale wszystkie powodują większe lub mniejsze katusze.

Niewłaściwa bojaźń

W rozważanym wersecie słowo „bojaźń” pochodzi z greckiego słowa *phobos*, które w tym kontekście przywodzi na myśl *strach* – w rzeczywistości słowo *strach* byłoby lepszym tłumaczeniem niż *bojaźń*. Kontekst nasuwa myśl, że *strach* o którym jest tutaj mowa, odnosi się do *strachu przed Bogiem*. Ludzie instynktownie zdają sobie sprawę z tego, że są z natury grzesznikami i że jest kara za grzech, chociaż mają mgliste pojęcie co do jej istoty. Szatan, wielki przeciwnik Boga i człowieka, wykorzystał tę bojaźń i wpoił w zbiorowe serce człowieka niezdrowy *strach przed Niebiańskim Ojcem* (2 Kor. 4:4).

Celem tego Przeciwnika jest próba doprowadzenia człowieka do unikania Boga, który w rzeczywistości jest wielkim Dobroczyncą dla człowieka. On przedstawia przed ich niedoskonałymi umysłami Boga, który jest niesprawiedliwy i zbyt surowy w obchodzeniu się z grzechem i grzesznikami. On nawet wpływał na wielu chrze-

ścijan poprzez credo Ciemnych Wieków, aby wierzyli i nauczali, że Bóg przygotował miejsce wiecznych tortur (Izaj. 29:13).

Jest jeszcze inna klasa pośród ludzkości – tacy, którzy wykazują bezmyślność i obojętną postawę względem Boga i przyszłości. Mówi się o nich, że „nie ma bojaźni Bożej przed oczyma ich” (Rzym. 3:18).

Właściwa bojaźń

Gdy ktoś, przez studiowanie Słowa Bożego, przychodzi do lepszej znajomości Boga i Jego zasad, dzięki którym On kieruje wszechświatem, to ta niewłaściwa bojaźń, lub jej brak, stopniowo ustępuje miejsca miłości do Niego. Ta miłość wzrasta proporcjonalnie do tego, w jakim stopniu dana jednostka zaczyna uświadamiać sobie, że Bóg kocha ludzkość i poczynił dla niej zabezpieczenie, na mocy którego uzyskają sposobność życia wiecznego. Kiedy ktoś pokocha Jego doskonałą miłością, wszystkie obawy w znaczeniu *strachu* zostają odrzucone.

Jednakże czyjaś wiedza i miłość nie powinna odrzucać właściwej bojaźni, w znaczeniu *czci*, która może być zdefiniowana jako poważne, bogobojne, święte uczucie i postawa względem Boga i Chrystusa (Przyp. 9:10). Cześć jest bojaźnią przed wywołaniem niezadowolenia u Boga. Kto nie obawia się urazić brata lub sąsiada, których miłuje i wysoko ceni? O wiele bardziej taka osoba powinna czuć bojaźń, aby nie urazić naszego mądrego, mocnego, sprawiedliwego i miłującego Boga.

Właściwa bojaźń Jezusa

Najlepszym przykładem z Pisma Świętego osoby wykazującej właściwy rodzaj bojaźni jest nasz Pan podczas przebywania w Ogrodzie Getsemańskim. Tam czytamy, że On „modlitwy i uniżone prośby do tego, który go mógł zachować od śmierci, z wołaniem wielkim i ze łzami ofiarował i wysłuchany jest dla uczciwości [bogobojności – Nowy Przekład]” (Żyd. 5:7). Tutaj nie zostało użyte greckie słowo *phobos*, jak to miało miejsce w 1 Jana

4:18, ale raczej *eulabeia*, które oznacza *ostrożność*, *część* lub *pobożną bojaźń*, szczególnie *świętą bojaźń*, jaka jest pokazana w Liście do Żyd. 12:28. Jezus wzywał Swojego Ojca, Który Go miłował i On o tym wiedział. On również wiedział, że Ojciec jest absolutnie doskonały, sprawiedliwy i dlatego obawiał się, że mógłby nie spełnić pewnych warunków. Tak więc chrześcijanin powinien *być* w bojaźni co do *swojej osoby* i powinien być tak staranny i chętny, aby zadowolić Boga, lękając się czy wszystko wykona (Żyd. 4:1).

Miłość doskonała

Zasada, że „miłość doskonała precz wyrzuca bojaźń” powinna działać pomiędzy mężem i żoną, pomiędzy rodzicami i dziećmi oraz we wszystkich

stosunkach społecznych. Każdy powinien się obawiać, aby nie zranić lub urazić drugiego i powinien starać się pielęgnować taką doskonałą miłość, której wzorem był Chrystus.

Niewiedza rodzi bojaźń (strach), ale miłość do Boga uzdolni daną osobę do odrzucenia niepokoju i przystąpienia do Niego z pełną ufnością, wiedząc że On obficie błogosławi (Żyd. 10:22). Żadna ofiara składana Jemu nie jest możliwa do przyjęcie, jeżeli nie wynika z pobudek miłości. Ojciec szuka takich, którzy czciliby Go „w duchu i w prawdzie” (Jana 4:23,24). Ten, kto ma strach przed Bogiem, nawet w pewnej mierze, „nie jest doskonały w miłości”.

BS '02, 130

DATA PAMIĄTKI W 2003 ROKU

Poniedziałek, 14 kwietnia, po godz. 18.00

Pamiętka śmierci naszego Pana przypada w poniedziałek, 14 kwietnia, po godz. 18⁰⁰. Obliczenie tej daty jest następujące (wszystkich obliczeń dokonano na podstawie czasu uniwersalnego lub inaczej czasu Greenwich): zrównanie wiosenne nastąpi 21 marca o godz. 1⁰¹; nów księżycy najbliższy wiosennego porównania dnia z nocą ukaże się 1 kwietnia o godz. 17²⁰; do tego dodajemy 2 godziny i 21 minut, aby otrzymać czas Jerozolimski = 19⁴¹. Tak więc 1 Nisan trwa od godz. 18⁰⁰ 1 kwietnia do godz. 18⁰⁰ 2 kwietnia, a 14 Nisan rozpoczyna się po pełnych 13 dniach, w poniedziałek, 14 kwietnia o godz. 18⁰⁰., kończąc się we wtorek, 15 kwietnia, o godz. 18⁰⁰. Niech Bóg błogosławi cały swój poświęcony lud w związku z tą uroczystością. Prosimy o przysyłanie okolicznościowych sprawozdań.

Bieżący oraz poprzednie numery **Sztandaru Biblijnego** można znaleźć na stronie internetowej

<http://epifania.pl>

Poprzez ten adres osiągalne są podobne strony w USA, we Francji, Niemczech oraz Wielkiej Brytanii